

POSTERS

POSTERS

STÁTNI DIVADLO V OSTRAVĚ

nositel Řádu práce

ČINOHRA PETRA BEZRUČE

nositel vyznamenání

Za zásluhy o výstavbu

Bohumil Hrabal

Ostře sledované vlaky

Úprava: **Václav Nývlt**

Režie: **Pavel Palouš**

Výprava: **Marta Roszkopfová**

Dramaturg: **Martin Hrabák**

Hudební spolupráce:

Marie Krejčí

Představení řídí:

Marta Bielecká

Text sleduje: **Marta Veselá**

OBSAZENÍ

Miloš Hrma

**Hubička
Přednosta
Přednostová**

Rada Zednicek

**Doktor
Máša
Viktorie
Sestřenka
Zdenička
Paní Svatá
Pokojská
Čtenář novin
Krejčí
Leutnant
Stará paní**

Strojvedoucí Kníže

Jan Mazák

Miroslav Kudela

Milan Sova

Jiří Zach

Blanka Meierová

Ludmila Bednářová

Milan Koutný

Bohuslav Čvančara

Kateřina Krejčí j. h.

Danuše Ondráčková

Věra Janků

Marcella Pavlasová

Alena Tománková

Jana Postlerová

Arnošt Borovec

Jaroslav Fukala

Ladislav Brückner

zasloužilá umělkyně

Štěpánka Ranošová

Jan Odl

Premiéra 18. června 1982 na scéně

Petra Bezruč

BOHUMIL HRABAL

28. 3. 1914 V BRNĚ

Od roku 1920 bydlel v Nymburce, kde v roce 1934 maturoval a pak studoval právnickou fakultu v Praze, doktorát ukončil v roce 1946. Za protektorátu pracoval v notářství, pak byl skladníkem konzumního družstva a od roku 1942 vstoupil do služeb státních drah, postupně podbíjel kolejnice, byl v kanceláři návštěvního mistra, pak telegrafistou a potom až do roku 1946 výpravčím v Kostomlatech. Po dostudování práv byl akvizičním úředníkem Živnostenského fondu, potom obchodním cestujícím firmy s drogistickou galanterií. V roce 1950 se přihlásil na Kladno, kde pracoval na Poldině huti až do roku 1954, kdy utrpěl úraz. Vrátil se do Prahy a byl do roku 1958 zaměstnán ve sběrných surovinách ve Spálené ulici. Pak se stal členem techniky (kulisákem) v libeňském divadle S. K. Neumanna. Od roku 1962 se věnuje literatuře.

VYDAL:

Hovory lidí
Perlička na dně
Pábitelé
Taneční hodiny pro starší
a pokročilé
Ostře sledované vlaky
Inzerát na dům, ve kterém už
nechci bydlet
Automat svět
Morytáty a legendy
Postřižiny, Krasosmutnění,
Slavnosti sněženek
Něžný barbar
Jak jsem obsluhoval Anglického
krále
Příliš hlučná samota
Harlekýnovy milióny

TŘI OTÁZKY AUTOROVI

Jak vznikly Ostře sledované vlaky?

Tenhle text je spletený copánek ze dvou povídek, Kaina, kterého jsem napsal v roce 1950 a Fádňácké stanice z roku 1953.

Zdá se, že rád pracujete na starších textech.

Nejraději nechávám každý text uležet a podívám se na něj za pár let, tak jako jistý druh kořalíček a vín. Pak zkoumám, nakolik je v textu dostatek alkoholu a jiskry. A pod dojmem chvíle zušlechťuji text dál a zase jej nechávám v šuplíku pracovat tak dlouho, až jsem schopný se na něj podívat čerstvým pohledem. Pak teprve dotáhnu text k závěru. Postupuji tak nějak obráceně. Napřed sestavuji události a příběhy k nejistému cíli. Propojující motiv se mi objevuje až pak.

Jaký motiv je tedy v téhle novele?

Nakolik lze vedle položit dva protichůdné motivy. Motiv směšnosti a obscénnosti hned vedle tragické události, nad kterou se tyčí ústřední motiv: boj proti nepříteli. Hrdinou je mladý a nesmělý úředník, který bez rozpaků na sebe bere svěřený úkol i s tím smrtelným koncem, kterému přitaká a který by na sebe vzal znovu, kdyby se jeho situace mohla vrátit v předešlý stav a on by stál v téže morální situaci protikladů, mezi láskou a smrtí. Někde jsem zpřeházel čas a prostor, aby tím vynikl ústřední motiv, motiv o kterém se nedebatuje, kterému se nelze naučit. Je to věčná přítomnost hodnot v člověku, kterému nepřítel zabral krajinu jeho dětství a pokazil jeho mateřský jazyk. To jsem chtěl čtenáři a divákovi připomenout, aby vzpomněl na události před sedmatřiceti lety.

Život není žádnou školou uhlazeného chování

Každý mluví tak, jak je schopen. Ceremoniář dr. Guth mluví jinak, než hostinský Palivec u Kalicha a tento román není pomůckou k salónnímu ušlechtění a naučnou knihou, jakých výrazů je možno ve společnosti užívat. Jest to historický obraz určité doby.

Je-li třeba užít nějakého silného výrazu, který skutečně padl, nerozpakují se podat jej právě tak, jak se to stalo. Opisovat nebo vytečkovat považují za nejpitomějši přetvářku. Slova těch užívá se i v parlamentech.

Správně bylo kdysi řečeno, že dobře vychovaný člověk může číst všechno. Nad tím, co jest přirozené, pozastavují se jen rafinovaní sprostáci, kteří se ve své nejmizernější lžimoralce nedívají na obsah a s rozčilením vrhají se na jednotlivá slova.

Před lety četl jsem kritiku jakési novely, ve které se kritik rozčiloval nad tím, že autor napsal: „Vysmrkal se a utřel si nos.“ Příčí se to prý všemu estetickému, vznešenému, co má dát národu literatura. Tací lidé se veřejně rozhořčují, ale s neobyčejnou zálibou chodí po veřejných záchodkách přečíst si neslušné nápisy na stěnách.

Jaroslav Hašek,
z Doslovu k 1. dílu Švejka

Vedoucí výroby a technického provozu: ing Ivan Bílek /
Vedoucí výroby kostýmů: Bohuslava Čiháková / Vedoucí
dekoráčnických dílen: Marcela Kožušnicková / Jevištní mistr:
Josef Drda / Mistr osvětlení: Jaroslav Řezáč / Zvuk řídí:
Marie Krejčí / Mistr vlásenkárny: Vojmil Nytra / Mistr
rekvizitárny: Eva Wiesnerová / Mistr garderoby: Zlata
Nezhybová

Myslím teď znovu na bystrý pohled Čechova, který ze zápisů na záchodku sestaví věty pod sebe a geniálně napíše Knihu stížností. Myslím na Babela, který vřadí do své knihy dva dopisy, které mu přesně diktoval voják, protože nemohl nebo neuměl psát. Ten voják. Myslím na Haška, který je živoucím dokladem posunu směrem dolů, a tím k jisté vznešenosti, podivuji se jeho Švejkovi, figuře, která prochází celým textem neporušená, bez frčky, bez manželky, bez dětí, bez milenky, skoro i bez přítele, ale svým hovorem jako kouzelník odhaluje a poráží degenerovaný svět. Celý ten posun hrdinů světové prózy, a tedy i prostředí, je potřebou určité nevědomosti, najít si místo, kde je míň přetvářky a zcizování, kde žije ještě člověk, který dovede dát víru, že ještě ne všechno je ztraceno. Je to stále postupující demokratizace všech pratémat a paradox, že první budou posledními a poslední prvními. Je to v jistém smyslu potřebou inteligence tlumit svůj lesk a rovnati se svému prášku. To je ta romance zahraná na struně napnuté mezi kolíbkou a rakví. Dávat přednost zážitku před pouhým věděním.

Bohumil Hrabal

Program státního divadla v Ostravě, činohra Petra Bezruče, připravil Martin Hrabák, grafická úprava Marta Roszkopfová, typografická spolupráce Antonín Mosler. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 21, Ostrava 1, Novinářská 7.

Cena programu 1,50 Kčs

Všechna práva k provozování tohoto díla zastupuje
Dilia Praha.

114524